

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2017. gada 13. decembrī

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

303. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Dambis, J.Asaris, A.Lapiņš, I.Tapiņa, A.Kušķis, D.Baltiņa, J.Zilgalvis
Sēdē piedalās:
G.Princis – Pilsētas arhitekta birojs;
Projektu pārstāvji:
J.Spruls, E.Vizulis, B.Lerhe, J.Sauka – projekts Skolas iela 32, Rīga;
M.Brūze – projekts Bruņinieku ielā 89, Rīga;
D.Šmidre – Rīgas pilsētas būvvalde, projekts Brīvības iela 155 un 157.

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 14.00

A.Kronbergs iepazīstina Padomi ar sēdē klātesošo delegāciju no Lietuvas, kas ieradusies vizītē Latvijā, lai iepazītos ar pieredzi kultūras pieminekļu saglabāšanā un Rīgas vēsturiskā centra pārvaldību. Padomes dalībnieki iepazīstina ar sevi. Lietuvas delegācija iepazīstina ar sastāvu (Nacionālā kultūras mantojuma komiteja, Kultūras ministrija, Arhitektu savienība, Viļņas pašvaldība).

1.

Padomes 303. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina darba kārtību.

2.

Padomes 304.sēde

Padome vienojas Padomes 304.sēdi sasaukt 2018. gada 10. janvārī.

3.

Ēkas rekonstrukcija Rīgā, Skolas ielā 32; iesniedzējs: VKPAI.

J.Zilgalvis informē par iesniegumu.

Projektētājs informē par risinājumu jumta pārbūvei. Jumta slīpums tiek saglabāts, bet veidotas jumta izbūves, divi jauni lifti. Piedāvātais risinājums nav uztverams no publiskās ārtelpas. Piedāvāti divi varianti pārbūves risinājumiem. Vēlme maksimāli efektīvi izmantot ēku, tādēļ no pasūtītāja programmas īstenošanas viedokļa variants nr. 2.šķiet pieņemams. Kopumā pieņemami ir abi varianti.

D.Baltiņa: uzskatu, ka neviens no piedāvātajiem risinājumiem jumta pārbūvei vietējas nozīmes kultūras piemineklim ir pārāk dramatisks, izmainot ēkas augstumu, un neiederas pagalma vidē. Ir iespējams strādāt tālāk ar jumta apjomu, taču piedāvātie risinājumi nav atbalstāmi.

G.Princis: risinājuma pamatojumam sniegtie argumenti ir vērā ņemami, tādēļ, ja nav kādi kritēriji, kas izslēdz iespēju tos īstenot, tad abi varianti ir attīstāmi.

J.Dambis: ņemot vērā notikušās pārbūves ēkā un tās plānojuma struktūrā ilgtermiņā gūtos zaudējumus, ēkai galvenā vērtība ir ārējais veidols un fasādes. Līdz ar to var piekrist iesniegta risinājuma 1.variantam, kas piedāvā pārbūvi ar vismazāko apjoma palielinājumu. Šis pārbūves nebūtu uztveramas no publiskās ārtelpas. Nepiekrītu atvērtajiem terasei kā neraksturīgam jumta ainavas risinājumam. Atbalstu lifta risinājumu, kas ir nepieciešams ēkas funkcionēšanai, kā arī pieejamības nodrošināšanai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. 1.variants ir attīstāms, kā kultūras piemineklim piemērotāks un tas neiznīcina ēkas kultūrvēsturiskās vērtības.

J.Zilgalvis: Inspekcijas Būvprojektu izvērtēšanas komisija arī vērtēja 1.variantu kā pieņemamāku. 2.variants pret pagalmu veidojas kā neraksturīgs šādai ēkai, tādēļ nav pieņemams.

J.Asaris: iesniegtais materiāls liecina, ka arī jumta segums vienā ēkas daļā ir sliktā stāvoklī, tādēļ 1.varianta risinājums ir pieņemams un saistīts arī ar jumta atjaunošanu. Ņemot vērā, ka šajā apvidū ir atradusies viduslaiku soda vieta un projekts paredz arī pazemes stāvvietas izbūvi, nepieciešama arheoloģiskā uzraudzība projekta īstenošanas gaitā.

A.Kušķis: 1.variants ir atbalstāms. Jāpārdomā lifta augšējās daļas pārveidojums, kas veidojas kā arhitektonisks akcents. Jumta logi ielas fasāžu plaknēs – nepieciešama analīze par to uztveramību no publiskās ārtelpas un atbilstību noteikumiem par jumta logu izbūves pieļaujamību. Jāpievērš uzmanību spēkā esošā lokālpianojuma nosacījumiem.

I.Tapiņa: ēkas saglabāšanas nolūkā principā atbalstāma jumta stāva izmantošana, tomēr nav pārliecinošs neviens no variantiem. 1.variants lauzuma dēļ un attiecību dēļ nav piemērots. 2.variantā jumts tiek veidots pārāk plakans. Līdz ar to nevaru atbalstīt nevienu variantu.

A.Lapiņš: jumta izmantošana principā ir atbalstāma. 1.variantā jumta plakne tiek uzirdināta, atšķirībā no esošās jumta plaknes, kas ir vienkārša un skaidra. Variants, kas paredz pacelt jumtu dod iespēju panākt vienkāršāku jumtu, tomēr pastāv risks, ka jumts vairs nav tik plakans. Nav atbalstāms neviens no variantiem.

A.Kronbergs: variants nr. 2 šķiet pieņemamāks, jo tas turpina vienkārša jumta veidošanu un ir tuvāks esošajam jumtam un mierīgāks. Šajā vietā ir iespējams izmantot jumta telpu jaunām funkcijām, ņemot vērā jau notikušās izmaiņas. Ēkai atgriezīsies dzīvojamās ēkas funkcija, kas ir pozitīvi. Ja risinājums palīdz ēkai attīstīties, tad risinājums ir atbalstāms.

J.Dambis: sākotnēji arī 2. variants šķita piemērots, tomēr jumta terases veido tik lielu jumta lauzumu, kā rezultātā rada pilsētvidei neraksturīgu jumta ainavu, turklāt no normatīvo aktu viedokļa tiek izmainīta jumta forma, kas nav pieļaujams kultūras pieminekļi.

Padome balso par lēmumu: Ņemot vērā ēkā Skolas ielā 32, Rīgā notikušos pārveidojumus, atbalstīt bēniņu stāva izmantošanas iespējas un rekomendēt institūcijām atbalstīt risinājumu, kas pēc iespējas sniedz mazāku negatīvu iespaidu jumtu ainavā.

Par – 7 - A.Kronbergs, J.Dambis, J.Asaris, A.Lapiņš, I.Tapiņa, A.Kušķis, J.Zilgalvis;
Pret – 1 - D.Baltiņa;
Atturas – 0.

Lēmums: Ņemot vērā ēkā Skolas ielā 32, Rīgā notikušos pārveidojumus, atbalstīt bēniņu stāva izmantošanas iespējas un rekomendēt institūcijām atbalstīt risinājumu, kas pēc iespējas sniedz mazāku negatīvu iespaidu jumtu ainavā.

4.

Dzīvojamās ēkas pārbūve Rīgā, Bruņinieku ielā 89; Iesniedzējs: VKPAI.

J.Zilgalvis informē par iesniegumu. Ēka novērtēta kā kultūrvēsturiski vērtīga ēka. Jumta izmaiņu rezultātā tiek pacelta kore un pret pagalmu tiek veidots jauns stāvs, paceļot sienu. Projektētāja M.Brūze informē par projektu.

J.Dambis uzdod jautājumu par apdares materiālu.

M.Brūze informē, ka ēkas sadrupusī augšdaļa tiks pārbūvēta, izmantojot ķieģeļus. Piebūvei būs ķieģeļu plātnes, piemeklējot atbilstošu toni. Tādējādi tiks saglabāts fasādes monolitisms, jo apakšējā daļā ir ķieģeļu apdare. Izskatīti arī citi materiāli, piemēram, skārds, stikls, bet tomēr kā labākais izvēlēts ķieģeļu apdares risinājums.

G.Princis: apdares risinājums ieteicams klasisks skārda risinājums, kas ir drošs un saprotams materiāls. Ķieģeļu risinājums nešķiet pieņemams.

M.Brūze informē, ka skārda risinājums plānots daļā ēkas, izvirzījuma daļā plānots ķieģeļu risinājums.

A.Lapiņš: ieteikums vienkāršot jumta risinājumu.

A.Kušķis: ņemot vērā teritoriju, kurā ēka atrodas, nepieciešams veicināt tās attīstību, tādēļ atbalstu risinājumu. Nav pārāk lieli pārspīlējumi, cenšoties panākt maksimumu.

I.Tapiņa: iesniegtajā risinājumā piedāvātā ēkas jumta forma iegūst skaidrību.

J.Dambis: iespējams atrisināt jumta izbūvi, tomēr nepieciešams stilīgāks risinājums, kas radītu jaunu pievienoto vērtību, nemainot ielas fasādi. Pieeja ir skaidra, tomēr pret pagalmu varētu būt vairāk dizaina un jauna pienesuma, lai skaidri nolasās jaunais papildinājums.

J.Asaris: nav iebildumu pret risinājumu. Apsveicama ideja par apjoma atvirzīšanu, ņemot vērā, ka blakus ir zemāka ēka.

A.Kronbergs: uzskatu, ka risinājums ir pieņemams, tā īstenošanas rezultātā jumts būs vienkāršāks. Varētu vēl risināt logu ritmu attiecībā pret esošo fasādi. Risinājums varētu pat būt pamanāmāks un drosmīgāks.

D.Baltiņa: šajā risinājumā pieeja ar piezemētību un necenšanos būt stilīgam ir patīkama un atbalstāma. Risinājums ciena esošo ēku un ir veiksmīgs, demonstrējot kopā sadzīvošanu ar esošo vēsturisko vidi.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt ēkas Bruņinieku iela 89, Rīgā jumta izmantošanu un jumta pārveidojumus, turpmākajā projektēšanas gaitā ievērtēt izteiktos viedokļus.

Par – 8 - A.Kronbergs, J.Dambis, J.Asaris, A.Lapiņš, I.Tapiņa, A.Kušķis, D.Baltiņa, J.Zilgalvis;
Pret – 0;
Atturas – 0.

Lēmums: atbalstīt ēkas Bruņinieku iela 89, Rīgā jumta izmantošanu un jumta pārveidojumus, turpmākajā projektēšanas gaitā ievērtēt izteiktos viedokļus.

5.

Zemes gabalu sadale Brīvības ielā 157, apvienošanai ar zemes gabalu Brīvības ielā 155; iesniegums atbildes sniegšanai Administratīvajai apgabala tiesai.

Rīgas pilsētas būvvaldes pārstāve sniedz informāciju par atzinumu. Būvvalde atteica zemes gabala sadalīšanu, kā arī pievienošanu otram zemes gabalam. Atteikums pamatots ar vēsturiskajiem zemes gabaliem.

I.Jekale sniedz informāciju par VKPAI atzinumu: apskatāmie zemes gabali ir vēsturiskie, tādēļ VKPAI neatbalstīja sadalīšanas un apvienošanas priekšlikumu.

G.Princis: zemes gabalu struktūra ir sarežģīta, uzskatu, ka veicot plānotās izmaiņas, nebūs ieguvums zemes gabalu izmantošanā. Liels zemes gabals iekšienē ir ar lielu inerci, kas ir ļoti rūpīgi jāvērtē. Ja šobrīd nav jauna informācija, kas argumentē priekšlikumu, nav pamata mainīt institūciju sniegtos viedokļus.

A.Kronbergs: ielas frontē lielas izmaiņas nebūs vērojamas, līdz ar zemes gabala lieluma izmaiņām dziļumā. Līdz ar to no pilsētībūvnieciskās struktūras viedokļa liels zaudējums nebūs, jo lielais zemes gabals jau tā ir pārāk liels, bet nereflektē uz ielu.

J.Dambis: mūsdienās arvien vairāk ir iespējams aplūkot piekto fasādi, līdz ar to skatos no augšas lielais zemes gabals kvartāla vidū radīs būtisku pārveidojumu Rīgas centrā. Uzskatu, ka priekšlikums nav atbalstāms, jo risinājums paredz vēsturiskā plānojuma struktūras pārveidojumu, tādēļ nav pieļaujama zemes gabalu sadale un apvienošana. Rūpējoties par Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas saglabāšanu, jau ilgstoši ir centieni ievērot, lai plānojuma struktūra saglabātos, ievērojot zemes gabalu robežas. Pateicoties šiem centieniem un disciplīnai, Rīgas pilsētvides ainava ir tik kvalitatīva. Uzskatu, ka šāda pieeja ir jāturpina.

I.Tapiņa: likumā noteiktais pamatojums par vēsturisko zemes gabalu robežu ievērošanu, ir arguments, lai nepieļautu izmaiņas. Turklāt iecerētās izmaiņas rada papildus riska faktoros. Neskatoties uz to, ka kvartāla dziļumā jau ir liels zemes gabals, pēc izmaiņām rastos iespēja radīt cita rakstura apbūvi, kas var graut kopējo kultūrvēsturiskās vides struktūru.

A.Kronbergs: esošā situācija teritorijā nav uz nākotni orientēta. Acīmredzot zemes gabalu sadalīšana un apvienošana nepieciešama, lai īstenotu jaunu projektu. Vai šobrīd esošā situācija ar mazajam bodītēm ir ilgtspējīga?

Padome konstatē, ka zemes gabalu sadalīšanas un pievienošanas priekšlikums radīs ietekmi uz Rīgas vēsturiskā centra kultūrvēsturisko vidi un aizsargājamām vērtībām. Aizsargājamās vērtības ir vēsturiskā plānojuma struktūra, ko izsaka zemes gabala robežas. Minētais priekšlikums zemes gabalu sadalīšanai un apvienošanai mainīs zemes sadalījuma struktūru, kā rezultātā var mainīties apbūves raksturs un funkcionalitāte, kas nebūs tik iederīgs pilsētībūvniecības pieminekļi.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt zemes gabalu sadales Brīvības ielā 157 priekšlikumu apvienošanai ar zemes gabalu Brīvības ielā 155.

Par – 0;

Pret – 7 - A.Kronbergs, J.Dambis, J.Asaris, A.Lapiņš, I.Tapiņa, D.Baltiņa, J.Zilgalvis;

Atturas – 1 - A.Kušķis.

Lēmums: Neatbalstīt zemes gabalu sadales Brīvības ielā 157 priekšlikumu apvienošanai ar zemes gabalu Brīvības ielā 155, pamatojoties uz konstatēto, ka zemes gabalu sadalīšanas un pievienošanas priekšlikums radīs ietekmi uz Rīgas vēsturiskā centra kultūrvēsturisko vidi un aizsargājamām vērtībām. Aizsargājamās vērtības ir vēsturiskā plānojuma struktūra, ko izsaka zemes gabala robežas. Minētais priekšlikums zemes gabalu sadalīšanai un apvienošanai mainīs zemes sadalījuma struktūru, kā rezultātā var mainīties apbūves raksturs un funkcionalitāte, kas nebūs tik iederīgs pilsētībūvniecības pieminekļi.

A.Kušķis: situācija teritorijā no plānošanas viedokļa nav viennozīmīga, jo sastopamas gan mūsdienu izmaiņas, gan harmoniska struktūra. Blakus teritorijā Brīvības ielā ir tāds pats sadalījums.

J.Dambis: ja teritorijas plānošanas procesā kaut kas ir maināms, caur plānošanas procedūru tas ir iespējams. Šodien noraidot risinājumu, tas nenozīmē, ka tas ir noraidīts uz visiem laikiem. Ar publisko apspriešanu un plānojuma izstrādi, var arī būt cits risinājums.

Sēdi slēdz plkst. 16:30.

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

J.Dambis

I.Tapiņa

I.Purmale

A.Kušķis

A.Lapiņš

D.Baltiņa

Sēdi protokolēja:

A.Rupenheite